

Osvrt na Milosevicevo unakrsno ispitivanje

Author: [IWPR](#)
[ICTY](#)

Dani 15 - 17

POKUSAJI ZASTRASIVANJA SVEDOKA

Milosevicev izazivacki nacin unakrsnog ispitivanja nije mu mnogo pomogao kada je ispitivao Sabita Kadrija, nekadasnjeg sefa Odbora za zastitu ljudskih prava i sloboda u Vucitrnu. Premda ga je tuzilac Dzefi Najs obavezao da odgovara na pitanja samo sa 'da' ili 'ne', Kadriju je bio osokoljen podrskom energicnog i nestrpljivog sudije Meja. Cinilo se da uziva u prilici da se souci sa Milosevicem i da dovodi u pitanje njegovu interpretaciju cinjenica. Navodimo karakteristican momenat:

MILOSEVIC: "Govorili ste o incidentu kada je poginuo Adem Jashari. To je dobar primer kako su se ubice i teroristi pravili da su civili. Rekli ste da je bio nadjacan i da je ostao bez municije. Dakle, Vi ste veoma jasno iznei cinjenicu da su se Jashari i njegova grupa bandita borili protiv policije i da su pucali na njih i da ih je bilo nekoliko desetina."

SVEDOK: "Jasarije branio svoju kucu i svoj prag. Ja to znam. Znam sta je os isitna. U njegovoj kuci su bili masakrirani zene, deca i devojcice. Iskopana su 63 groba -- pretežno za civile. Ja ne poricem da je Jasari branio svoj dom, ali vi ste ga napali."

MILOSEVIC: "Da li znate da policajci nisu pucali kada su dosli da ga uhapse. Zvali su ga da izađe."

SVEDOK: "Nisam to znao, ali drago mi je da ste Vi znali, jer to pokazuje da ste znali sve sto se tamo desavalo."

Naravno, to je upravo ono sta tuzilac zeli da dokaze.

IZVRNUTE, NETACNE I OBMANJUJUCE IZJAVE

Premda je Milosevic mozda u nacelu znao sta se desavalo, cini se da je propustio neke detalje i to onakve koji su navodno bili specijalnost njegove tajne policije. Ispitujuci svedoka Cemala Sabanija, Milosevic je pitao, "Da li je tacno da je u aprilu, pre bombardovanja, Vas brat, koji je bio clan UCK-a, poginuo prelazeci granicu?" Sabanijev odgovor je definitivno promenio smer diskusije: "To nije tacno. Moj brat je bio penzioner. Otisao je u invalidsku penziju zbog srcane bolesti. Kada su u Albaniji nastupile demokratske promene, otisao je tamo da se oporavi od bolesti. Umro je od infarkta u Duresu [u Albaniji, 1993-ce godine.]"

Milosevic je pokazao i da je spreman da namerno izvrne informacije tokom unakrsnog ispitivanja. Praveci se da cita engleski tekst izvestaja Human Rights Watch-a, "Izvršavajući komande: Ratni zlocini na Kosovu," Milosevic je sugerisao da je zakljucak izvestaja da je UCK ubio 12 clanova porodice Gerdzaliju. U stvari, njihov je zakljucak bio da su ih ubile "vladine snage" (strane 409-411)

POMAGANJE TUZIOCIMA

Jedna od slabih strana Milosevicevog unakrsnog ispitivanja je da postavlja pitanja koja daju svedocima prilike da iznesu podatke o kojima nisu mogli da govore tokom direktnog ispitivanja. Time on krsi jedno od osnovnih, premda nepisanih, pravila koje zna svaki advokat pocetnik: nikada ne postavljaj pitanja na kja ne znas odgovor. Milosevic redovno krsi to pravilo, cineci tako usluge tuzilastvu.

Na primer, pitao je Sabanija: "Rekli ste da su kada je pocelo bombradovanje srpske vojnici podivljali i pobesneli. Kako ste dosli do tog zakljucka? DA li im je udarila pena na usta?" To je dalo priliku Sabaniju da razvije tezu koju je izneo u skracenom obliku u toku direktnog ispitivanja: "Divljastvo se manifestovalo u nacinu na koji su se odnosili prema ljudima. Tukli su ljude. Pucali su po krovovima, vredjali prolaznike, i slicno."

Milosevic je nastavio sa pitanjima: "Da li su nekoga pogodili?," na sta je svedok odgovorio: "Da. Imamo dva slucaja. Jedna zena i jedan muskarac su ranjeni."

Milosevic je istom svedoku postavio i ovo pitanje: "Rekli ste da ste se bojali. Tamo je bio sto ljudi. Padala je kisa?" Sabani je odgovorio: "Da, tako je. Kada su ljudi ubijani i ranjavani, mi smo se bojali, bili smo u panici i napustili smo svoje domove i pobegli u planine." Nezadovoljan ovim odgovorom, Milosevic je nastavio: Ali je padala kisa, pa ste se vratili unutra?" Svedok: "Tek sutradan ujutro. Proveli smo noc napolju, na kisi. Svi mi. Zene i deca."

Uz Milosevicevu pomoc, svedok Sabani je mogao da opise u mnogo vise detalja sta se sve desavalo u njegovom selu na pocetku rata i kako su srpske snage reagovala na NATO bombardovanje izivljavajući svoj bes na civilima.

ISMEVANJE SVEDOKA I SARKAZAM

Za Milosevicev stil je jos karakteristicno da ismeva svedoka i da je sarkastican. U toku unakrsnog ispitivanja gospodina Kadrija, Milosevic je rekao i sledece: "Ne mogu ni da komentarisem nesto tako apsurdno." [...] "Govorili ste o napadu na Kirez. To nije tacno, jer nista drugo sta ste rekli nije tacno." [...] "Sada smo culi apsolutno fantasticnu tvrdnju." [...] "Sto se tice tih pokolja, mi znamo ko su za to strucnjaci. Zato sam pitao o al-Kaedi." U nekoliko prilika je sudija Mej upozoravao Milosevica da unakrsno ispitivanje nije prilika za komentare, ali se on na to nije mnogo obazirao.

Cak i ako je domacoj publici imponovao Milosevicev sarkazam, on nije zastrasio Kadrija. Premda ga je sudija Mej upozoravao da samo odgovara na pitanja i da ne komentarisem, u nekoliko ga je prilika savladao gnev. U jednom momentu, Milosevic je procitao deo vladinog izvestaja iz 1999-te godine u kome se navodi da "akcije snaga bezbednosti nisu usmerene protiv Albanaca, nego protiv naoruzanih grupa i njihovih pomagaca." Zatim je pitao Kadrija da li je to tacno, ili ne.

SVEDOK: "Ja ne znam sta su oni napisali. Ali znam da su vasa vojska i policija ubili oko 15,000 ljudi, gospodine Milosevicu."

MILOSEVIC: "Ne pitam Vas za Vase izmisljene objasnjenja. Samo da ili ne."

SVEDOK: "Ne. Vasa policija je nasilno izbacivala ljude. Skupljali su ih u gradovima, na silu odvozili negde. Neke su ubili. Neke su proterali. Milio ljudi je deportovano u ALbaniju, Makedoniju i u druge zemlje. Vi ste etnicki cistili Kosovo. Eto, to ste radili."

Isto tako, kada je Milosevic pokusao da netacno sugerise da u izvestaju Human Rights Watch-s pise da je UCK ubio 12 clanova porodice Gerzaliju, Kadriju je odgovorio: "To je ismevanje zrtava i trebalo bi da se stide."

NEPOSTOVANJE SUDA

Veci deo Milosevicevog unakrsnog ispitivanja Kadrija, koje je trajalo cetiri i po sata, je prosao u ovom tonu. Kako se svedok uspesno suprotstavio Milosevicevom agresivnom i cesto sarkasticnom nastupu, optuzeni je svoje neraspolozenje okrenuo prema sudu. Posle jedne intervencije sudije Meja, Milosevic je, razdrazen, rekao: "Voleo bih da Vas zamolim da mi ne dajete uputstva." U drugoj situaciji, kada ga je sudija Mej upozorio da je svedok vec odgovorio na postavljeno pitanje, Milosevic se usprotivio: "Ne treba mu toliko pomoci." Milosevic se isto zalio sto mu je Pretresno vece ogranicilo vreme za unakrsno ispitivanje: "Nemate pravo da ogranicavate unakrsno ispitivanje po svojim pravilima. Tuzilac je imao mnogo vise vremena." Na to je sudija Mej odgovorio da "praksa Suda dozvoljava ogranicavanja ispitivanja i unakrnog ispitivanja."

Nikada advokatu ne bi bilo tolerisano da sa sa takvim nedostatkom postovanja obraca sudu ili svedoku, kao sto to redovno cini Milosevic. Niti bi advokatu bilo dozvoljeno da nonsalantno i ucestano iznosi zbnjujuce, netacne ili pogresno interpretirane cinjenice pod maskom unakrsnog ispitivanja. Kodeks profesionalnog ponasanja branilaca ovog Suda obavezuje advokate na "posten, pravedan i pristojan" odnos prema drugim advokatima i njihovim klijentima (cl. 17.1). Od advokata odbrane se takodje ocekuje da "ucine sve sto je potrebno da isprave netacnu izjavu advokata na sudjenju... sto je ranije mogucno, cim advokat postane svestan da je informacija bila neistinita." (cl. 13.4) Kodeks takodje navodi da je "neprofesionalno od advokata, izmedju ostalog, da ... ucestvuje u ponasanju koje ukljucuje nepostenje, prevare, obmane ili neispravno predstavljanje cinjenica." (cl. 20)

Premda je pravnik po struci, Milosevic nije advokat, i to sto sada sam vodi svoju odbranu ga ne cini advokatom. Prema tome, on se ne mora strogo drzati pravila ponasanja iz Kodeksa profesionalnog ponasanja advokata odbrane, ili pravila neke lokalne advokarske komore. Uz to, s obzirom da ga ne brani kvalifikovani advokat, u interesu ravnopravnosti i nepristrasnosti Sud daje Milosevicu vece slobode pri unakrsnom ispitivanju. Uz to, sudije su se trudili da mu objasne koja je svrha unakrsnog ispitivanja, kako se iznose dokazi, kada je prikladno vreme za argumentaciju, ali za sada se cini da Milosevic nije savladao ove lekcije.

Unakrsno ispitivanje koje vodi optuzeni koji se sam brani, a koji ne priznaje sud i nema mnogo da izgubi minirajući proceduru i pokazujući svoj prezir za pravila institucije, stavlja Pretresno vece pred neuobicajenu dilemu: kako da odbrani dostojanstvo sudnice i navede sve ucesnike da se pristojno ponasaju, a da pri tome garantuje optuzenom nepristrasno i fer sudjenje. Pretresno vece ima pravo da udalji optuzenika koji uporno ometa rad u sudnici, ni Milosevicev nacin unakrsnog ispitivanja ni njegove povremene tirade o nelegalnosti Suda nisu dostigle taj nivo. Za sada, Vece se oslanja na usmene opomene optuzenog i na njegovu spremnost da se povinuje uputstvima Veka. Premda

Milosevic uporno ide do granica dopustenog, do sada je uglavnom bio spreman da poslusava uputstva Suda. Ipak, malo je verovatno da ce Sud uspeti da ga nauci kako da efikasno i profesionalnog izvodi unakrsna ispitivanja.

Location: Balkans
Macedonia
Serbia
Kosovo

Focus: Coalition for International Justice (CIJ) Trial Reports Archive (Bos-Hrv-Srp)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/osvrt-na-milosevicevo-unakrsno-ispitivanje>